

Lp rahandusminister Jürgen Ligi
Rahandusministeerium
info@fin.ee

11.06.2026

Metsaomanikele piirangute hüvitamine ja metsandustoetused riigieelarves

Kordame Eesti Erametsaliidu seisukohti Eesti riigieelarve pikaajalisel kujundamisel arvestamiseks.

Juhime tähelepanu, et looduskaitse, looduse taastamise ja kliimaeesmärkidest tulenevad kohustused maa- ja metsaomanikele ei kao kuhugi ning nende tegelik kandja ei saa olla üksnes maaomanik. Mida ambitsioonikamaid piiranguid ja kohustusi riik metsaomanikele seab, seda suurem on ka riigi kohustus tagada õiglane hüvitamine ja piisavad metsandustoetused.

Täna ei ole piirangute hüvitamise süsteem õiglane ega kata tegelikku saamata jäänud tulu, rääkimata ühiskonnale erinevate teenuste pakkumise tasust. Samal ajal suurenevad pidevalt riigi ootused metsaomanikele – mets peab siduma süsinikku, tagama elurikkuse, olema igaühele kättesaadav, pakkuma ökosüsteemiteenuseid. Viimasel kümnendil on looduskaitsealade laienemine olnud märkimisväärne, metsandust reguleeritakse aina rohkem, koostatakse ülimalt ambitsioonikat looduse taastamise kava, üldplaneeringutes antakse võimalus seada erinevaid kitsendusi jm. Juhime tähelepanu, et kui riik viib eraomandi avalikes huvides osaliselt või täielikult tavapärasest kasutusest ja konkurentsist välja, peab riik olema valmis selle ka reaalselt kinni maksma. Lisaks nõuavad metsa investeeringuid kliimamuutustega kaasnevad mõjud: tormid, kahjurid ja üldine metsade vastupanuvõime parandamise vajadus.

Seetõttu tuleb Euroopa Liidu järgmise rahastusperioodi 2028-2034 koostamisel arvestada, et looduskaitsealade ja kohalike omavalitsuste kitsenduste hüvitiste ning metsandustoetuste rahaline maht ainult kasvab ning selle jaoks peab riik ette nägema ka rahastuse kas nendest vahenditest või muudest tululaekumistest. Kaaluda tasub ka Riigimetsa Majandamise Keskuse puhaskasumist looduskaitsealade hüvitiste maksmiseks raha eraldamist.

Käesoleva kirjaga saadame taustamaterjaliks:

- 30.12.2025 pöördumise ühise põllumajanduspoliitika kujundamise teemal energeetika- ja keskkonnaministrile ning regionaal- ja põllumajandusministrile;
- 03.12.2025 esitatud riigiplaani missiooni looduskaitse konflikti lahendamiseks koos põhjaliku probleemi kirjelduse ja tegevussuundadega.

Lugupidamisega

Kristel Järve
Eesti Erametsaliit

Metsandustoetuste hinnanguline maht

Peame metsandustoetuste mahu suurendamist võrreldes eelmise perioodiga väga oluliseks ning oleme seda oma pöördumistes Kliimaministeeriumile ka esile toonud. Metsandust tuleb toetada nii kliimamuutustele vastu astumisel, varustuskindluse säilitamiseks kui ka metsade tootlikkuse suurendamisel. Praegu kavandatud reformi „KLIM_metsad kui strateegiline ressurss“ hõlmab ka muid tegevusi ning selle kogumaht 60 mln eurot ei kata isegi metsandustoetuse vajadusi.

Oleme hinnanud metsandustoetuste vajaduse ilma inflatsiooni arvestamata 7-aastaseks **perioodiks 2028-2034 minimaalselt 91 mln eurole. Selle juurde tuleb arvestada ka inflatsioon.**

Meetmed:

- 1.1 Metsa uuendamine ja hooldamine – uuendustoetuse (taimed, istutamine, maapinna ettevalmistus ja kultuurihooldus) abil parima kvaliteediga istutusmaterjali kasutamine loob eeldused pikaajaliselt puitu siduvate toodete jaoks sobiva puitmaterjali kasvamiseks. Täna on küttepuidu osakaal erametsades 30-40%, võiks olla 15-20%. Kultuuri rajamise järgsed hooldusraied, sh harvendusraied on kriitilise tähtsusega, et parandada metsa tervist ja vastupanuvõimet ning et vähendada küttepuidu osakaalu ja kasvatada kvaliteetsemat puitu. Eeldatav vajadus täna ~7,5 mln aastas.
- 1.2 Metsastamine – kasutusest väljas olevate põllumajandus- jm muude maade metsastamine on efektiivne viis CO2 sidumise suurendamiseks. Eeldatav vajadus täna ~1,0 mln aastas.
- 1.3 Metsaparandus – maaparandussüsteemide hooldamine/uuendamine on oluline juurdepääsu tagamiseks ja metsakasvu parandamiseks, kliimamuutusteks valmisolekuks ning süsiniku sidumise suurendamiseks. Eeldatav vajadus täna ~2,5 mln aastas.
- 1.4 Metsaühistutoetus + nõustamine – nõ horisontaalne meede, mis toetab ja mobiliseerib häid otsuseid tegema metsanduse tausta mitteomavaid metsomanikke, vähendab ebaõiglase metsatehingute sõlmimist ning aitab valmistada kliimamuutustega toimetulekuks. Muutunud ootused metsandusele tähendavad, et metsaühistutel ja konsulentidel on vaja kvaliteetse nõuande andmiseks luua uusi teenuseid, mis eeldab ka oluliselt määral nende ekspertiisi laiendamist. Eeldatav vajadus täna ~2,0 mln aastas.

Looduskaitsetised hüvitised

Riigiplaani taotluses „KLIM_Looduskeskkonna vastupidavuse reform“ ei selgu, kui palju on piirangute hüvitiste tarvis rahastust küsitud – puudub igasugune jaotus erinevate tegevussuundade vahel ja arvutuskäigud ning lisaks on need hüvitised pandud ühte potti pärandniitude rajamise/toetamisega. Juhime tähelepanu, et pärandniite on Kliimaministeeriumi eestvedamisel rajatud juba üle 40 000 ha, sh metsamaa arvelt, ning vähemalt 20 000 ha on veel plaanis rajada. Looduse taastamise määrase järgi tähendab see nendel hektaritel püsivat kohustust hooldamiseks ning meeletut püsikulu.

2025. a seisuga¹

- Toetusõiguslikke maid kokku 90 899 ha (täna 60 eur/ha juhul, kui raha on)
- Sh range kaitse (sihtkaitsevööndi) pindala 40 483 ha (täna 160 eur/ha)

Tänaste toetusõiguslikkuse reeglite järgi peaks riigieelarves olema ette nähtud **minimaalselt 9,5 mln eurot aastas** pelgalt **erametsaomanikele piirangute hüvitisteks**.

Arvutuskäik: $40483 \times 160 + 50416 \times 60 = 9,5$ mln

SMI põhjal² on juba 2024. aastal kaitsealuste metsamaade pindala väljaspool RMK maid veel palju suurem, aga siia alla kuulub mingil määral ka avalik-õiguslikku metsamaad:

- Kaitstavaid metsi kokku 174 400 ha
- Sh Mittemajandatavat metsa (range kaitse) 68 900 ha

Riigimetsa majandamise keskuse arvutuste järgi on riigi metsamaal tulu 232 eur/aastas hektari kohta.

Tänane toetusskeem:

- ei kata sugugi kõiki looduskaitsetiste piirangute ega ka muude piirangutega alasid, kus tuleb piirangud hüvitada;
- riik ei ole lõpetanud eramaade laienemist;
- hüvitiste maht ei ole piisav ega õiglane;
- hüvitisi makstakse ainult iga-aastaselt esitava taotluse korral (kuigi piirangud on igavesed)
- lisada tuleb inflatsioon;
- riigi eelarves tuleb lisaks arvestada ka maade ostmisega.

Seega perioodil 2028-2034 tuleb riigieelarves arvestada erametsaomanikele hüvitiste maksmiseks vähemalt suurusjärguga 100 mln eurot.

---

¹ [A.5-Task-1-final-report.pdf](#)

² [Workbook: SMI](#)